

Vi jobber for bedre seksuell helse – uansett hvem du er og hvem du elsker.

03	Daglig leder har ordet
04	Styrende organer
06	Stiftelsen Helseutvalget
08	Nøkkeltall 2017
10	Helseutvalgets prosjekter
12	Sjekkpunkt
14	Selvtest for hiv
15	Bedre seksuell helse blant kvinner
16	Youchat
20	Arena
22	Kjærlighetens ABC
23	Fuckshop
24	Sentralbordschat
25	På nett og i sosiale medier
26	Distribusjon av kondomer
27	Festivaler og samarbeid
28	Internasjonalt samarbeid
30	Årsregnskap
35	Kolofon

Daglig leder har ordet

Nok et år er kvittert ut og Helseutvalget går inn i sitt 36. år som forebyggingsorganisasjon. Antall gjennomførte møter med våre brukere landet i 2017 på 5274 en-til-en kontakter. De fleste som tok kontakt med oss gjorde det enten via en chatsamtale på YouChat, besøkte Sjekkpunkt for en test eller traff vår oppsøkende Arenapatrolje på byen. Dette er over 10 ganger flere enn vi traff for 10 år siden. Da handlet arbeidet til Helseutvalget i stor grad om å rekruttere deltakere til grupper og seminarer. I dag er det kun prosjektet Kjærlighetens ABC, et kurs for nyankomne flyktninger og asylsøkere, som tilbyr gruppesamtaler gjennom seminarer. Dette gjør vi i tett samarbeid med Skeiv verden.

Gjennom å gi små drypp til mange når vi ut til utrolig mange flere enn vi gjorde på «gamlemåten». Det er selvfølgelig ikke det samme som å si at deltakelse i grupper og seminarer ikke var riktig og viktig, men i dag er vi overbevist om at å nå ut til et større publikum med en dråpe forebygging gjør en større forskjell totalt sett. Der vi før kanskje traff 10 menn gjennom deltakelse i «late bloomers»-grupper, et tilbud for menn som debutterer sent i livet, treffer vi i dag kanskje opp mot 200 menn i samme kategori som blant annet kommer for å teste seg. Det samme gjelder andelen med ikke-vestlig bakgrunn som tidligere var nærmest fraværende i tiltakene våre. Nå utgjør denne gruppen kanskje så mye som 10 prosent av alle som tar kontakt i løpet av et år.

Siden 2008 har Helseutvalget hatt fokus på evaluering av stiftelsens tiltak. Det startet med YouChat, og i dag har vi etablert evaluering i nesten alt vi gjør. Det gjør at vi kan justere og tilpasse oss, jeg vil sammenligne det med nudging, gjennom å tilrettelegge tilbudene våre slik at brukere lettere eller på en bedre måte kan ta bedre beslutninger.

Fem år etter at Sjekkpunkt ble etablert har ansatte, med utgangspunkt i evalueringsdata, publisert en vitenskapelig artikkel om tilbudet i det britiske tidsskriftet BMJ Open. Vi har også publisert to

rapporter: Evalueringsrapport: pilotprosjektet Selvtest for hiv og Seksuell helse blant kvinner som har sex med kvinner – en kunnskaps gjennomgang. Dette har vært mulig med økonomisk støtte fra blant annet Oslo kommune og kunnskapen vil være viktig i vårt fremtidige forebyggingsarbeid.

Det er for tidlig å si hvordan hivsituasjonen vil utarte seg for menn som har sex med menn (MSM) i Norge. Vi støtter at MSM med høy risiko for å smittes med hiv får tilbud om PrEP og vil fortsette å henvise til rett instans når det er aktuelt. Helseutvalgets tilbud skal være et viktig supplement til det gode arbeidet som gjøres av andre aktører på feltet, og fremover vil vårt viktigste bidrag for å stoppe hivepedemien blant MSM være et fremdeles fokus på økt testing. Vi vil fortsette å anbefale alle MSM å teste seg årlig og MSM med mange sexpartnere å teste seg hver tredje måned. Her henger vi fremdeles langt etter. Derfor vil vi fortsette å tilrettelegge for enklere løsninger når det gjelder testing i årene som kommer.

Å øke hivtesting blant MSM er en utvikling det er mulig å få til sammen med våre engasjerte frivillige og samarbeidspartnere. Men uten god kunnskap om hvordan hivsituasjonen utvikler seg og målrettet økonomisk satsing fra helsemyndighetene, vil dette bli utfordrende. Vi trenger gode evalueringsdata, økonomisk forutsigbarhet og de beste folkene til å utføre denne oppgaven i tett samarbeid med andre aktører.

Jeg benytter anledningen til å takke alle frivillige for innsatsen i 2017, som gir av sin tid for å hjelpe andre. Jeg håper du som har benyttet deg av våre gratistilbud deler dine erfaringer med andre slik at flere får kjennskap til vårt arbeid.

Oslo, 20. mars 2017
Rolf Martin Angeltvedt
Daglig leder i Helseutvalget

Styrende organer i Helseutvalget

Styrets sammensetning etter
årsstyremøtet 28. mars 2017

Navn	Rolle	Valgstatus
Kristen Vegge	Styreleder	Valgt for to år i 2017
Jannicke Keller-Fløystad	Styremedlem	Valgt for to år i 2017
Anders Telle Hoel	Styremedlem	Valgt for to år i 2017
Vegar Bjørnshagen*	Styremedlem (ansattes rep)	Velges av de ansatte
Bente Træen	Styremedlem	Valgt for to år i 2016
Eirik Pettersen	Styremedlem	Valgt for to år i 2016
Pål Grøndahl	Styremedlem	Valgt for to år i 2016
Dennis Jagestad	Varamedlem	Valgt for to år i 2016
Bård Nylund	Varamedlem	Valgt for to år i 2017
Siv Feingold**	Varamedlem	Valgt for to år i 2017

*Marie Pernille Sivertsen erstattet
Vegar Bjørnshagen 1. januar 2018
**Siv Feingold trakk seg fra styret 17. oktober

Helseutvalgets styre består av syv styre- medlemmer og tre vararepresentanter. I 2017 ble det avholdt syv styremøter i tillegg til årsstyremøtet, Helseutvalgets øverste beslut- ningsorgan, som ble avholdt 28. mars i Oslo.

Ansatte i Helseutvalget per 31. desember 2017

Rolf Martin Angeltvedt
Daglig leder 100%

Bera Ulstein Moseng
Seniorrådgiver og nestleder 100%

Walter Heidkamp
Prosjektleder 100%

Vegar Bjørnshagen
Rådgiver 100%

Kristin Andrea Wilmann
Rådgiver 100%

Aksel Skorm Refsdal
Prosjektmedarbeider 100%

Krisztian Rosza
Prosjektmedarbeider 60%

Henrik Bach Mortensen
Prosjektmedarbeider 60%

Marie Pernille Sivertsen
Administrasjonskonsulent/
prosjektmedarbeider 100 %
(fom. 1.4.17)

Christer Nicolai Wergeland
Prosjektmedarbeider timebasert
(fom. 8.8.2017)

Frode Bunes
Prosjektmedarbeider timebasert
(fom. 4.11.2017)

Anette Næss Elsås
Administrasjonskonsulent 100 %
(sluttet 31.1.17)

Anthony Sebastian Abrahamsen
Prosjektmedarbeider 30 %
(sluttet 28.2.17)

Jon Kvaal Pedersen
Prosjektmedarbeider timebasert
(sluttet 1.7.2017)

Aksel Overskott
Kommunikasjonsrådgiver 100 %
(sluttet 1.12.17)

Kjønnsfordeling
Den kjønnsmessige fordelingen blant ansatte i Helseutvalget ved utgangen av 2017. Blant de 10 ansatte var 7 menn og 3 kvinner. Blant styrets 9 medlemmer var 5 menn og 4 kvinner. Stiftelsen har som mål å praktisere full likestilling.

Kontorlokaler
Helseutvalgets kontorlokaler ligger i Skippergata 23 i Oslo.

Arbeidsmiljø og sykefravær
Ved utgangen av 2017 hadde Helseutvalget 10 ansatte. Syke- fraværet i 2017 var på 8,59 % (2016: 4,58 %).

Miljø
Virksomheten medfører ikke forurensing som er til skade for det ytre miljø.

Vi er en stiftelse som jobber for bedre seksuell helse – uansett hvem du er og hvem du elsker

Helseutvalget arbeider helsefremmende og sykdomsforebyggende for alle kvinner og menn som har sex med personer av samme kjønn. Andre som har lignende helseutfordringer som kvinner og menn som har sex med personer av samme kjønn tilhører også Helseutvalgets målgruppe.

Helseutvalgets tilbud skal gjøre det enklere å velge god helse. Alt Helseutvalget står bak er enkelt å ta i bruk, enten man vil ta en test for hiv eller snakke med noen om å «komme ut». Man trenger ikke å registrere seg med navn eller annen personlig informasjon når man benytter seg av stiftelsens tilbud. I tillegg er alt gratis.

Erfaring med hiv siden 1983

Helseutvalget ble stiftet i 1983 som et svar på hiv-epidemien blant menn som har sex med menn. I dag jobber vi med hiv som en del av arbeidet for bedre seksuell og psykisk helse i tillegg til å redusere bruk og skader som følge av rus.

Skolering, kurs og faglig input

Alle som ønsker å være frivillig i Helseutvalget får nødvendig skolering. Det vi kaller grunnskolering er obligatorisk for alle, og gir basiskunnskap om hva Helseutvalget gjør, bakgrunnskunnskap om ulike prosjekter og våre arbeidsmetoder. Vi tilbyr også førstehjelpskurs ved selvmordsfare (VIVAT), og MI-kurs (motiverende intervju) som gjennomføres i samarbeid med ansatte fra Kompetansesenteret for rus i Oslo kommune. Alle frivillige skriver under på egen taushet- og atferdsserklæring når de har fullført skolering. Helseutvalget bruker ressurser på rekruttering, kvalitetssikring og på å motivere frivillige. I 2017 organiserte Helseutvalget ca. 60 frivillige. I tillegg kommer kontaktpersoner og modeller og frivillige rundt i landet som gjør en praktisk innsats for stiftelsen som ikke krever spesiell skolering.

Samarbeid

Helseutvalget har alltid vært opptatt av samarbeid. Vi ønsker å være en bidragsyter overfor grupperinger, interesseorganisasjoner og lokallag for lhbt-gruppen (FRI, Skeiv verden, Skeiv Ungdom) som ikke har ressurser til å ha egne prosjekter for målgruppen. Helseutvalget har formelt samarbeid med FRI, Skeiv ungdom og Skeiv verden gjennom egne avtaler. I tillegg ønsker Helseutvalget å være en aktør som støtter opp under lokale Pride-arrangementer i Norge. Stiftelsen tilbyr også aktiviteter som Fuckshop, hurtigtesting for hiv og syfilis

(Sjekkpunkt) og foredrag til våre samarbeidspartnere. Helseutvalget samarbeider med en rekke aktører på flere samfunnsnivåer, fra landets infeksjonsklinikker, Olafiaklinikken, utesteder, homonettstedet Gaysir og ulike festivaler. Helseutvalget er alltid åpne for erfaringsutveksling og nye samarbeidsforhold. Nytt av året er samarbeid med Olafiaklinikken, Bufdir (Ung.no) og Foreningen for tryggere narkotikapolitikk.

Økonomi

Helseutvalget har i 2017 hatt en omsetning på 10 828 679 kr med et årsresultat på 161 502 kr. Dette inkluderer 517 342 kr i mva-kompensasjon.

Stiftelsen hadde per 31. desember 2017 2 013 757 kr i egenkapital. Tilskudd fra bevilgende myndighet brukes til prosjektarbeid, og ikke til oppbygging av egenkapital. Styret vurderer den økonomiske situasjonen til å være tilfredsstillende, men virksomheten er til enhver tid avhengig av tilskudd fra bevilgende myndigheter for å fortsette driften. Stiftelsens egenkapital er tilstrekkelig stor til å sikre tre måneders drift. Dette gir en sårbarhet som det på sikt er ønskelig å avhjelpe ved å skaffe alternative inntektskilder og styrke egenkapitalen ytterligere. Det er også ønskelig for stiftelsen å ha mulighet til å teste ut og eventuelt drifte prosjekter som ikke har ekstern finansiering. I 2017 var prosjektet Bedre seksuell helse blant KSK et eksempel på dette, hvor Stiftelsen fikk avslag fra Helsedirektoratet, men valgte å bruke egenkapital sammen med et tilskudd på 70 000 kr fra Oslo kommune til å få på plass en kunnskapsoppdatering for det videre arbeidet med denne målgruppen.

Styret mener årsregnskapet gir et rettviseende bilde av stiftelsens eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Styret i stiftelsen er av den oppfatning at forutsetningen om fortsatt drift er tilstede..

Kristen Vegge

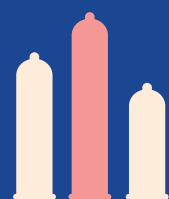
Styreleder i Helseutvalget

Nøkkeltall 2017

5274

brukere benyttet seg
av Helseutvalgets tiltak.
2016: 5902

151 000

kondomer, og 50 000 pakker
med glidemiddel på arenaer
rundt om i Norge. 2016: hhv.
183 488 og 82 000

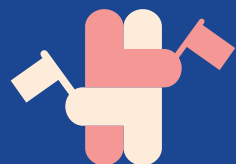
2159

hurtigtester for hiv og
syfilis ble tatt på Sjekkpunkt.
2016: 1932

1500

chat-samtaler ble
avholdt på Youchat.
2016: 1475

814

samtaler på byen ble
gjennomført i Arena.
2016: 612

75

personer deltok på Helseutvalgets
gruppe- og seminarvirksomhet.
2016: 130

8

personer testet positivt
for hiv på Sjekkpunkt.
2016: 8

1263

gonoré- og Klamydia
kit ble delt ut.
(fra april 2017)

143 035

unike brukere besøkte
Helseutvalgets nettsider.
2016: 76 755

17

personer testet positivt
for syfilis på Sjekkpunkt.
2016: 10

83,5

prosent av brukerne på
Youchat var under 19 år.
2016: 83 %

1 av 4

førstegangsbrukere av
Sjekkpunkt hadde aldri tatt
en hivtest før.

83

personer deltok på
Kjærlighetens ABC.
2016: 66

60

skolerte frivillige deltok i
Helseutvalgets prosjekter.
2016: 80

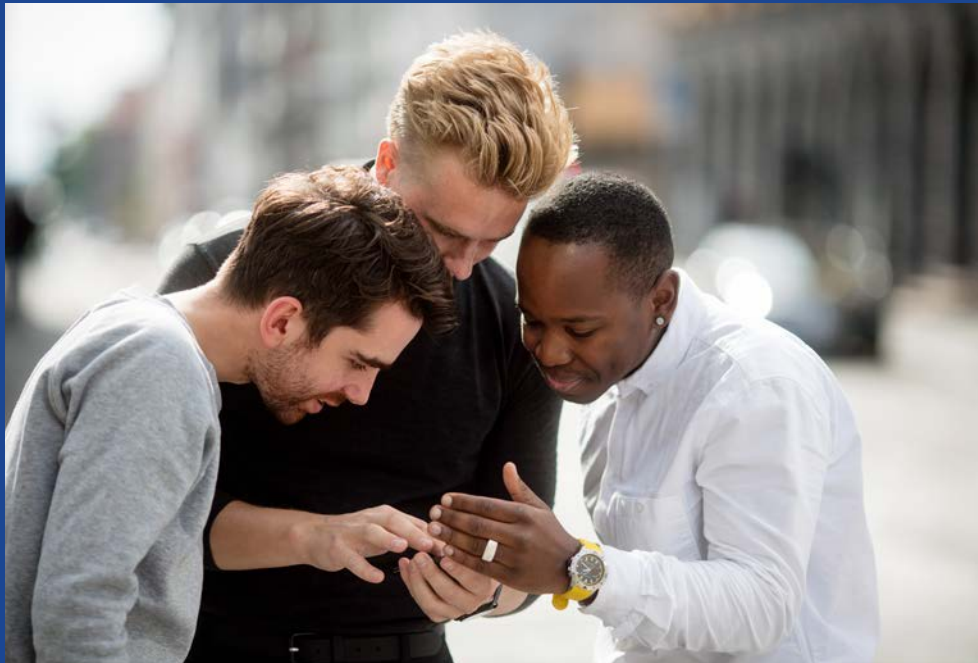
2000

brosjyrer om Helseutvalget og 50
kondombeholdere ble sendt ut til
ulike utesteder.

2285

henvendelser ble besvart
på telefon, facebook og e-post.
2016: 208

Helseutvalgets prosjekter

Sjekkpunkt

Samtale- og testetilbud for menn som har sex med menn.

Youchat

Samtaletilbud via chat for unge gutter og jenter.

Arena

Oppsøkende rusforebyggende lavterskeltilbud for homofile og andre som har sex med personer av samme kjønn.

Fuckshop

Workshop om sikrere sex med fokus på analsex.

Bedre seksuell helse blant kvinner som har sex med kvinner

Pilotprosjekt for kvinner som har sex med kvinner.

Kjærlighetens ABC

Kurs for MSM med innvandrerbakgrunn, i samarbeid med Skeiv Verden.

Buddy

For hivpositive MSM.

Helsesamarbeid med Lasky i Russland

Samarbeidsprosjekt med LaSky i Moskva om eget samtale- og testetilbud for menn som har sex med menn

Kunnskapsformidling og informasjonsvirksomhet

Nettsider, kampanjer, materiell og arrangementer.

Kondomdistribusjon og miljøarbeid

Deltakelse på skeive festivaler.

Europeisk samarbeid med EØS-midler

Samarbeidsprosjekt med partnere i Slovenia Društvo Legibitra, Društvo študentski kulturni center, Univerza v Ljubljani og Univerzitetni klinični center Ljubljana.

Sjekkpunkt: Gratis hurtigtest for hiv og andre seksuelt overførbare infeksjoner

Sjekkpunkt tilbyr hurtigtester for hiv og syfilis. Fra og med 1. april 2017 har vi også tilbud om tester for gonoré, klamydia og mycoplasma.

Sjekkpunkt tilbyr gratis og anonym hurtigtesting for hiv, syfilis, samt tester for andre seksuelt overførbare infeksjoner i samarbeid med Olafiaklinikken. På Sjekkpunkt møter man menn som enten er ansatte eller en av tilbudets 21 frivillige (per 31. desember 2017), som selv tilhører MSM-populasjonen. I 2017 ble det gjennomført 2 159 samtaler- og hurtigtester for hiv og syfilis, fordelt på 1 339 unike brukere. En betydelig andel benyttet altså Sjekkpunkt mer enn én gang.

I 2017 registrerte Sjekkpunkt åtte positive tester for hiv, hvorav syv av de som testet positivt ble henvist til sykehus for medisinsk oppfølging og én ikke ønsket henvisning av Sjekkpunkt. Samme år ble det registrert 17 positive tester for syfilis. Alle som testet positivt for syfilis har fått nødvendig informasjon og anbefaling om å oppsøke behandling.

Sjekkpunkt har som målsetting at en betydelig andel av brukerne er MSM med forhøyet risiko for å bli smittet med hiv. Antall sexpartnere, ubeskyttet analsex, overlappende sexpartnere kombinert med det å sjelden eller aldri teste seg for hiv, er blant risikofaktorene Helseutvalget ser på når stiftelsen skal vurdere om dette målet nås:

- 26,6 prosent hadde hatt ti eller flere mannlige seksualpartnere det siste året
- 34,7 prosent hadde hatt ubeskyttet analsex med en partner de ikke kjente hivstatusen til
- 58,6 prosent hadde hatt overlappende sexpartnere
- 25,0 prosent av førstegangsbukkerne oppga at de aldri testet seg for hiv tidligere

Sjekkpunkt har i 2017, som tidligere år, også blitt besøkt av stor andel brukere med ikke-vestlig bakgrunn (21,9 prosent) og MSM som også har sex med kvinner (32,4 prosent). Dette er to nøkkelgrupper tilbudet søker å nå ut til.

Sjekkpunkt er et landsdekkende tilbud, og har i 2017 tilbudt hurtigtesting for hiv og syfilis i Bergen (9 dager), Stavanger (4 dager), Trondheim (3 dager) i tillegg til å være åpent ukentlig (mandag-lørdag) i Oslo. Sjekkpunkt har også vært tilstede på klubber, barer, festivaler, fetisjklubber, sauna og i bobil ved cruisingområder for MSM.

1. april i 2017 utvidet Sjekkpunkt testetilbudet i samarbeid med Olafiaklinikken, ved å inkludere home sampling kits for gonoré, klamydia og mycoplasma. Disse testene har også blitt distribuert på Hercules sauna fra og med høsten 2017, slik at besøkende har tilgang til slike kits uten å oppsøke Sjekkpunkt. I perioden 1. april til 23. desember, er det delt ut 1 263 home-sample kits.

De av Sjekkpunkts brukere som benyttet seg av home sample-tilbudet, rapporterer om følgende sexatferd:

- 42,2 prosent har hatt ubeskyttet analsex med en tilfeldig sexpartner
- 27,3 prosent har hatt ti eller flere mannlige sexpartnere det siste året
- 62,5 prosent har hatt overlappende sexpartnere det siste året
- 84,7 prosent har hatt oralsex uten bruk av kondom med en tilfeldig sexpartner de siste seks månedene

Oppsummert har en betydelig andel av tilbudets brukere høy risiko for å bli smittet med klamydia, gonoré og mycoplasma.

Selvtest for hiv

Helseutvalget har i løpet av 2017 gjennomført møter med ansatte i Orion Diagnostica i Danmark og Finland. Orion Diagnostica arbeider med å produsere en CE-godkjent selvtest for hiv for det nordiske markedet, Norge inkludert. Helseutvalget har påtatt seg ansvaret med å være kontaktpunkt for brukere av denne selvtesten når den blir tilgjengelig på det norske markedet.

Bedre seksuell helse blant kvinner som har sex med kvinner

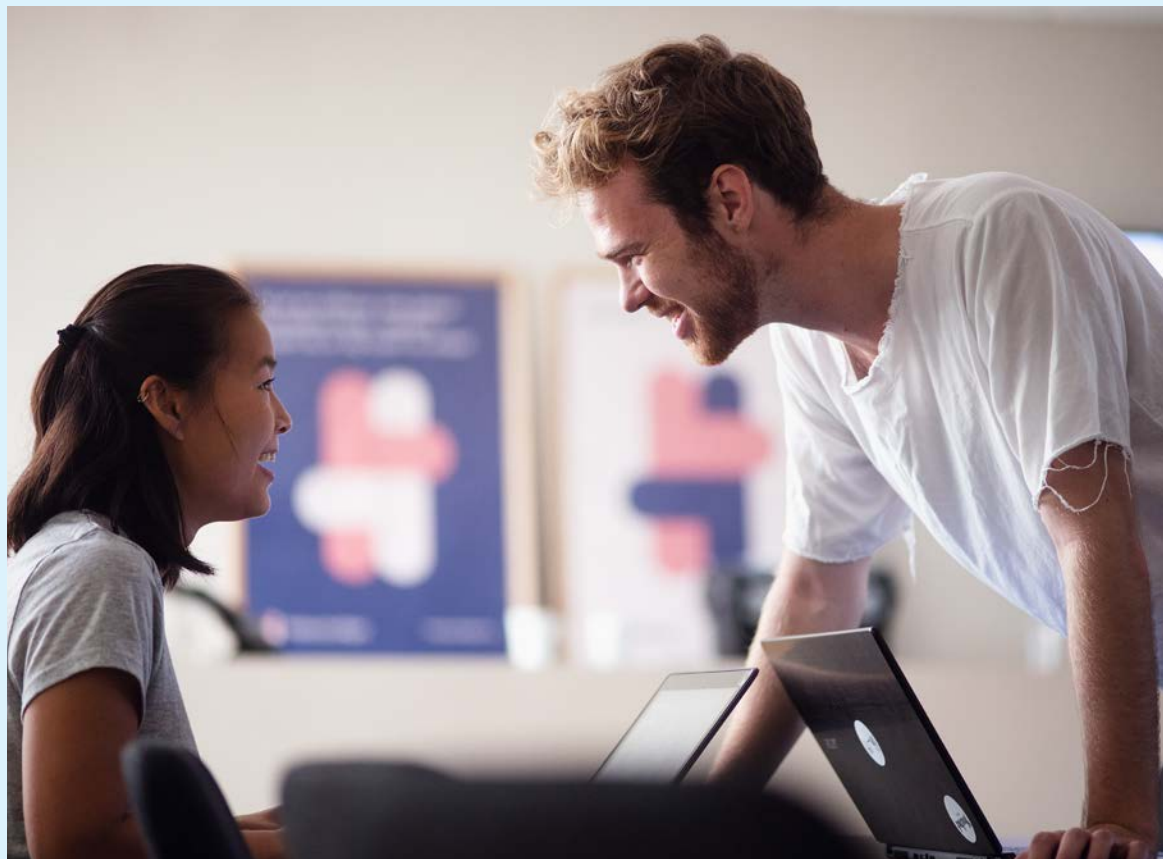
Høsten 2016 tok Helseutvalget initiativ til å starte opp et treårig pilotprosjekt rettet mot kvinner som har sex med kvinner. Pilotprosjektet har en anslått varighet til 2019 og har som formål å synliggjøre kvinner som har sex med kvinner (KSK) samt forebygge seksuelt overførbare infeksjoner og uønskede svangerskap i gruppen.

Pilotprosjektet er et samarbeid mellom Helseutvalget, Skeiv Verden, Skeiv Ungdom og FRI – foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold. I løpet av siste halvår 2017 avholdt samarbeidsorganisasjonene tre samarbeidsmøter for å koordinere forankringen av prosjektet i de ulike organisasjonene samt planlegge et miniseminar om seksuell helse blant kvinner som har sex med kvinner som ble arrangert i Oslo sentrum 10. oktober 2017. Omlag 40 personer som arbeider innen feltet deltok på seminaret.

På seminaret presenterte Helseutvalget rapporten Seksuell helse blant kvinner som har sex med kvinner – en kunnskaps gjennomgang.

Kunnskapsrapporten er en gjennomgang av foreliggende forskning på feltet og baserer seg i hovedsak på utenlandske data da det ikke foreligger norske representative undersøkelser med et forskningsdesign som fanger opp variasjonene innen den heterogene gruppen KSK. Rapporten viser at særlig kvinner som har sex med kvinner og menn er en sårbar gruppe, både når det kommer til seksuelt overførbare infeksjoner og ufrivillige svangerskap. Rapporten og miniseminaret ble gjennomført med støtte fra Helseetaten i Oslo kommune som innvilget kr 70 000 til prosjektet. Dette tilskuddet dekket delvis kostnadene i prosjektet og resten ble dekket av stiftelsen egenkapital.

Ved utgangen av 2017 inngikk Helseutvalget avtale med OsloMet – storbyuniversitetet (tidligere Høgskolen i Oslo og Akershus) om å være praksissted for sykepleiestudentene. Praksisperioden studentene skal gjennom innebærer observasjon på stiftelsens ulike prosjekter og et selvstendig prosjekt som skal munne ut i en rapport.

Youchat: Snakk anonymt om det du har på hjertet – med unge skeive frivillige

Samtaletilbudet Youchat ble etablert i 2008 og er likemannsbasert– bemannet av frivillig, skeiv ungdom (18–30 år). Tilbudet er gratis og brukeren kan være anonym. Helseutvalgets frivillige gjennomfører tilbudet mandager og torsdager, kl. 17:30 – 20:30, på eDialog24 sin chatplattform «ideell». I samtalen brukes rammeverket: Fem fase-modellen (Sindahl, 2011), og metodene: Motiverende Samtale (MI) og aktiv lytting.

Hver frivillig svarer på evalueringsspørsmål (internevaluering) umiddelbart etter en endt samtale. Denne informasjonen utgjør data-grunnlaget for rapportering i 2017.

Dataene fra internevalueringene indikerer at vi når den definerte målgruppen for prosjektet med tanke på alder, utfordringer/behov og seksuelle orientering.

Det ble i 2017 gjennomført 1500 samtaler på Youchat. I følge internevalueringen for høsten 2017 hadde brukerne følgende profil:

- 22,6 prosent var 15 år eller yngre
- 60,9 prosent var i aldersgruppen 16 – 19 år
- 70 prosent av de som tok kontakt var jenter, 28,5 prosent sa de var gutter og 1,5 prosent sa de var transpersoner eller at de var usikre på sin egen kjønnsidentitet

Samtalens tema, registrert av Youchat-frivillig etter hver endte samtale:

- 62,2 prosent handler om åpenhet, identitet og sosiale nettverk
- 10,1 prosent handler om bruk av alkohol eller narkotika
- 7,9 prosent handler om selvmordstanker, suicid og selvskading
- 21,7 prosent handler om sex/sikrere sex
- 9,3 prosent handler om vold/mobbing

Samarbeid med Ung.no

I tillegg til chattetilbud har Helseutvalget hatt samarbeid med ung.no hvor frivillige besvarer spørsmål om ulike temaer som angår lhbt-gruppen.

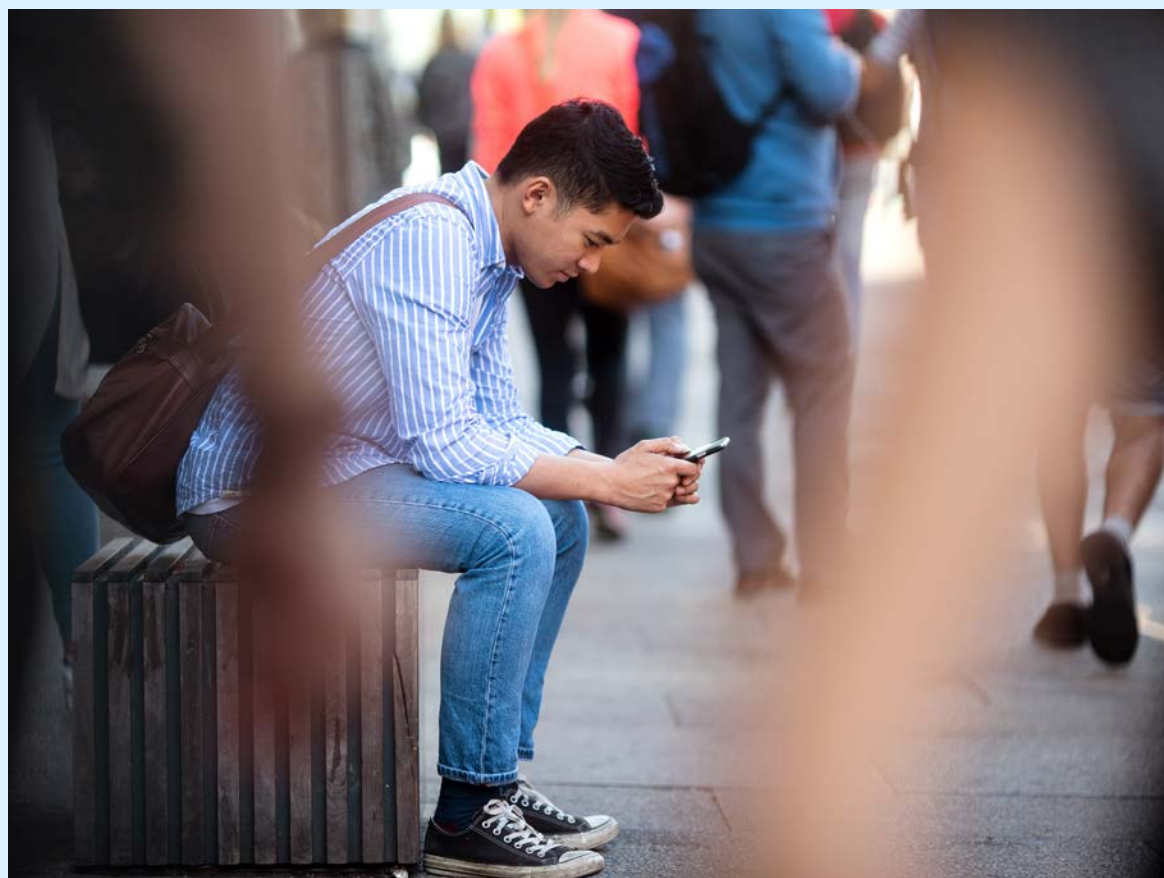
Besøk på nettsider og sosiale medier

Hjemmeside: helseutvalget.no/youchat

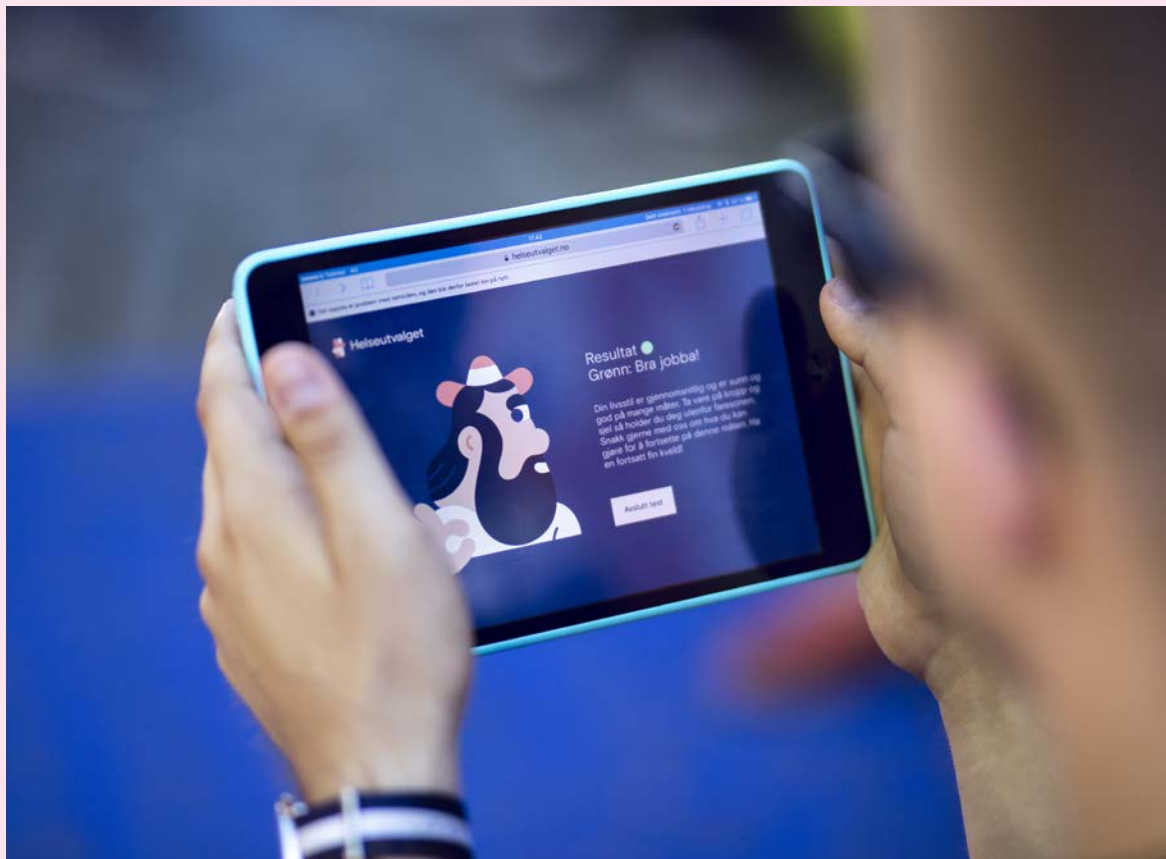
Facebookside: @youchatno

Instagramkonto: @youchat

(Driftet av Youchat-frivillige)

Arena: Oppsøkende samtaletilbud på byen

Arena er Helseutvalgets utelivspatrulje, som i helger tar med seg kondomer, vannflasker og informasjon om rusmidler ut på forskjellige utesteder. De som møter vårt Arena-team får tilbud om å svare på en livsstilstest, som de tar på et nettbrett. Testen gir en rask tilbakemelding, og handler om hvordan man bruker ulike rusmidler.

Arena-teamet har god kjennskap til og er vant til å snakke om uteliv, rus og sex.

I 2017 har Arena vært tilstede på utelivsarenaer for LHBT-personer 32 ganger, blant annet på London Pub, Elsker, SO, Hercules Sauna, SLM, Fincken og under Pride-arrangementer for MSM og KSK i Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger. I tillegg kommer ulike klubber og fester for målgruppen. Det ble gjennomført 814 samtaler og livsstilstester med LHBT-personer ute på byen (2016: 617 samtaler). Arena delte ut totalt 1 005 flasker vann, 1 000 one-night stand kit og 6 000 av Uteseksjonens forskjellige rusbrosjyrer.

Profilen på de 814 brukerne som Arena har nådd i 2017 viser at prosjektet evner å nå MSM og KSK med risiko for å utvikle et rusproblem.

Det fremgår av eksternevalueringen (N=814) at:

- 44,4 prosent av brukerne var menn
- 52,8 prosent var kvinner
- 2,6 prosent transpersoner eller var usikre på egen kjønnsidentitet
- 79,2 prosent av de som Arena hadde kontakt med oppga at de er født og oppvokst i Norge
- 11,0 prosent oppga en ikke-vestlig bakgrunn
- 41,5 prosent var i aldersgruppen 18 – 24 år
- 39,3 prosent var i aldersgruppen 25 – 34 år

Rusmiddelbruk

Når det gjelder rusmiddelbruk fremgår det av eksternevalueringen at:

- 18,5 prosent av mennene og 13,5 prosent av kvinnene har drukket alkohol 3 til 4 ganger i måneden eller mer det siste året
- Når det gjelder antall alkoholenheter som ble konsumert er det mest vanlige svaret 3 til 4 enheter
- 21,8 prosent av de unge mennene og 17,2 prosent av de unge kvinnene svarer at de har brukt illegale rusmidler som cannabis, MDMA eller kokain det siste året
- 6,9 prosent av de unge mennene og 6,5 prosent av de unge kvinnene svarer at de har brukt illegale rusmidler 1 til 2 ganger i måneden det siste året

Kjærlighetens ABC – sikrere sex-kurs for MSM med innvandrerbakgrunn

Basert på erfaringene – blant annet fra Sjekkpunkt hvor mer enn to av ti oppgir å ha ikke-vestlig bakgrunn – startet Helseutvalget i 2014 i samarbeid med Skeiv Verden sikrere sex-kurs for denne målgruppen. Seminarene Kjærlighetens ABC er et samarbeid mellom Skeiv Verden og Helseutvalget hvor målet er å redusere og forebygge nysmitte av hiv og andre seksuelt overførbare sykdommer blant flyktninger, asylsøkere og migranter.

I 2017 ble det gjennomført fire seminarer, der deltakerne var nyankomne flyktninger, arbeidsinnvandrere og andre migranter med lengre botid i Norge. Temaer som ble tatt opp var spørsmål knyttet til seksuell helse, diskriminering, nettverksbygging, rusbruk, fysisk og mental helse samt åpenhet om homoseksualitet. Det var gjennomsnittlig 22 deltakere på hvert seminar, med til sammen 83 deltakere totalt. I samarbeid med Sjekkpunkt, har det også blitt tilrettelagt for hiv- og SOI-testing i forbindelse med kursene.

Kursene skal bidra til refleksjon rundt egen livssituasjon, identitets-avklaring og livsformsforankring, økt testeaktivitet og betydningen av en sikrere sex-praksis hos deltakerne.

Fuckshop – Et miniseminar med fokus på sikrere analsex

Fuckshop fokuserer på grunnleggende positiv kunnskap om analsex i et sikrere sex-perspektiv for MSM. Kurset skal bidra til å forankre en sikrere sex-praksis hos deltakerne, øke kunnskapen om beskyttelse ved analsex mellom menn, og smitterisiko for hiv og andre SOI-er.

- I 2017 ble det gjennomført fem Fuckshops, med til sammen 75 deltakere

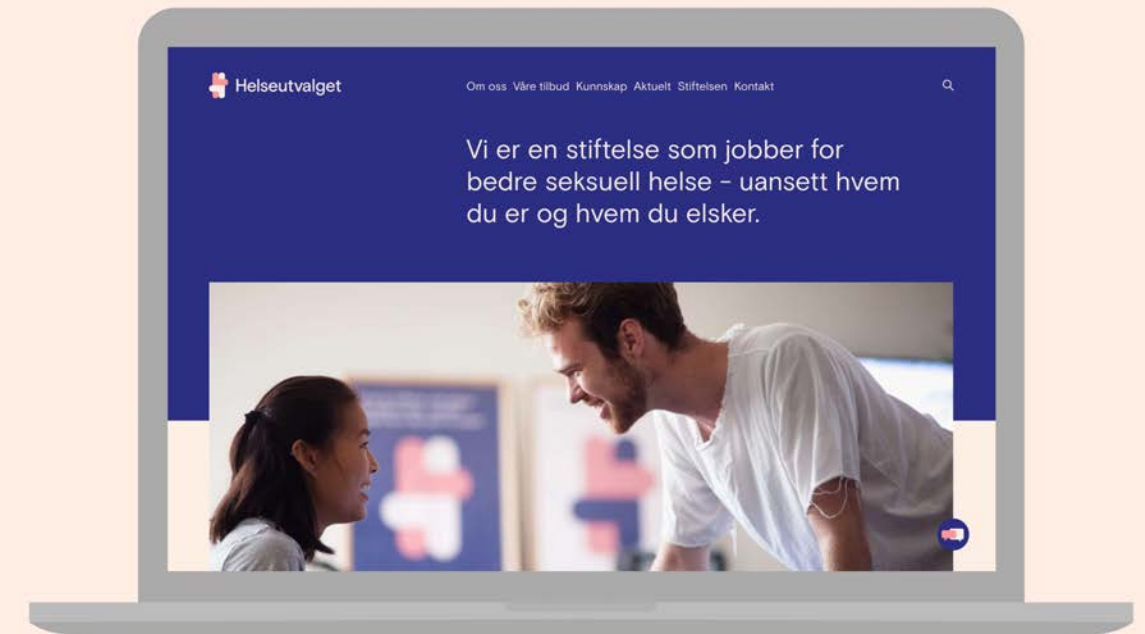
Sentralbordschat

Helseutvalget har samtale- og veiledningstilbud tilknyttet flere av sine prosjekter, og tilbyr dette gjennom chat, drop-in, epost og telefon. I 2017 har det vært en betydelig økning i antall henvendelser, primært per telefon og på e-post.

- I 2017 besvarte Helseutvalget 698 henvendelser på sentralbordschat, som betjenes alle ukedager mellom 10 og 17 (2016: 529)
- I 2017 besvarte Helseutvalget 2 285 henvendelser i andre kanaler, som sosiale medier, telefon og epost (2016: 208)

Helseutvalget på nett og i sosiale medier

helseutvalget.no er ment å fungere som en kunnskapsportal der man lett skal kunne finne informasjon om seksuell helse, navigere i stiftelsens tilbud eller chatte med frivillige og ansatte fra Helseutvalget.

I 2017 har Helseutvalget vært aktivt tilstede på Facebook og Gaysir.no med markedsføring og informasjon rettet mot målgruppen. Helseutvalget ble i 2017 også innvilget gratis markedsføring på Google AdWords. I samarbeid med Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet, tok Helseutvalget ansvaret for annonseringen av den norske utgaven av EMIS (Europeisk MSM internetstudie) på sosiale medier, som Facebook og Scruff. Annonseringen ble betalt av Helsedirektoratet.

- I 2017 besøkte 143 035 unike brukere Helseutvalgets nettsider (2016: 76 755)
- Den mest leste artikkelen på Helseutvalgets nettsider var "Fem tegn på at du bør teste deg for hiv", som ble lest av 16 695 unike brukere (2016: 5 700)
- I 2017 hadde Helseutvalgets innlegg på Facebook en rekkevidde på 910 669 unike brukere
- I løpet av året ble Helseutvalgets innlegg på Facebook eksponert hele 9 651 098 ganger
- Totalt utførte 52 224 personer handlinger i møte med Helseutvalgets innlegg på Facebook (en handling kan være å klikke på linken, trykke «liker», dele innlegget m.m.)
- På nettstedet Gaysir.no ble Helseutvalgets annonser vist 15,5 millioner ganger (2016: 14,5 millioner)

Distribusjon av kondomer og glidemiddel

Helseutvalget distribuerer kondomer og glidemiddel på ulike arenaer rundt om i landet. Utesteder, barer og ulike arrangement for målgruppene har stått i fokus for distribusjonen, i tillegg til at «fuglekasser» på cruisingområder er hengt opp i skogen ved Sognsvann og på Blåsen i Stensparken. Fuglekassene brukes også som «oppslagstavle», hvor informasjon om Sjekkpunkt samt den europeiske testeuka ble gitt. Helseutvalget har i 2017, som tidligere år, ryddet området rundt fuglekassene på Sognsvann for brukte kondompakker og annet søppel.

I 2017 distribuerte Helseutvalget:

- 151 000 kondomer
- 50 000 pakker med glidemiddel

Dette er en nedgang fra 2016 (183 488 kondomer og 82 000 pakker med glid), og fremdeles lavere enn målsettingen om 250 000 kondomer.

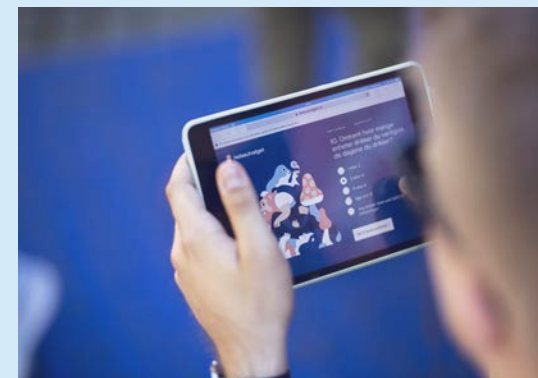
Festivaler og samarbeid

Deltakelse på ulike arenaer hvor målgruppene befinner seg er viktig for Helseutvalgets informasjonsarbeid, kondomdistribusjon og rekruttering av brukere og nye frivillige. I 2017 deltok Helseutvalget til sammen 20 dager på følgende arrangement:

- Oslo Pride
- Regnbuedagene i Bergen
- Trondheim Pride
- Pride-parade i Kirkenes
- Stavanger på skeivå
- STOLT-konferanse i regi av Skeiv Ungdom

I tillegg kommer deltakelse på relevante arrangementer som omhandler rus, MSM, hiv og SOI i samarbeid med andre

- Russeminar i samarbeid med Skeiv ungdoms landstyre
- IAS2017
- Fagdager i regi av Olafiaklinikken ved Oslo universitetssykehus
- Verdens Aidsdag
- European HIV Hepatitis Testing Week
- Nasjonalt hiv- og aidsråd
- Hivforum (Oslo kommune)
- Samarbeid med nettstedet Gaysir.no om innhold knyttet til seksuell helse
- Actis sin fagkonferanse – med presentasjon av Arena og Youchat
- Nordic meeting i København
- HivNorges fagkonferanse på Verdens Aidsdag
- EEGRANTS: «Sammen om et sterkt sivilisert samfunn i Europa»

Norsk-russisk helsesamarbeid

Solidaritet med kollegaer som jobber med færre tilgjengelige ressurser enn Helseutvalget er et viktig mål for stiftelsen. Helseutvalgets arbeid med hivforebygging blant MSM i Russland ble startet opp i 2014 og har involvert partnere i Arkhangelsk, Murmansk og nå Moskva og St. Petersburg.

Helseutvalget gjennomførte i 2017 et studiebesøk til Moskva, med to ansatte og én frivillig. I tillegg var Bente Bergersen (OUS), Eirik Pettersen (Ahus) og Vegard Skogen (UNN) invitert med på besøket.

Studiebesøket ble organisert av LaSky og innebar blant annet en presentasjon av det regionale AIDS-senteret (Moscow Region AIDS Center). Klinikken dekker en befolkning på 11 mill. russere og har 40 000 hivpasienter fordelt på 10 leger. Av disse står 17 500 på hivbehandling som

vitner om en høy pasientdekning som står på ART. Over 90% av pasientene var suppresserte altså «undetectable». MSM-pasienter som blir henvist fra testtilbudet til LaSky vil normalt bli satt på behandling innen kort tid og klinikken er uttalt «gay friendly». Prosjektet finansierer LaSky sin deltakelse i ESTICOM (European Surveys and Trainings to Improve MSM Community Health Project), hvor formålet er å forbedre helseprosjekter i regi av siviltt samfunn.

I 2017 har følgende aktiviteter blitt gjennomført med tilskudd fra Helsedepartementet:

- Finansiering av samtale- og hurtigstest tilbud for MSM i Moskva
- Gjennomført studiebesøk til Moskva
- Utdveksling av erfaringer mellom Helseutvalget, LaSky og Moscow Region AIDS Center.
- Deltakelse i ESTICOM

EEA Grants – Norway Grants

«Partnership for prevention development and community based HIV testing for men who have sex with men in Slovenia – HIV Response». Helseutvalget har i perioden 2015–2017, vært prosjektpartner med Društvo Legibitra, Društvo študentski kulturni center, Univerza v Ljubljani og Univerzitetni klinični center Ljubljana. Prosjektet ble startet opp i mars 2015 og har hatt en tidsramme fram til januar 2017. Helseutvalget deltok med styreleder, to ansatte og to frivillige på et PrEP-symposium i Ljubljana sammen med det slovenske Helsedepartementet. Helseutvalget holdt tre ulike innledninger om stiftelsens forebyggende arbeid og erfaringer med PrEP. Helseutvalget deltok også med faglig input i Ungarn hos en mulig framtidig partner.

Aktivitetsregnskap 2017

Stiftelsen Helseutvalget	Noter	2017	2016
Anskaffede midler			
Salgsinntekt, avgiftsfri		10 000	
Drift- og prosjekttilskudd Helsedirektoratet Tilskudd Oslo kommune		8 875 000	9 132 950
Prosjekttilskudd HOD		470 000	725 000
Legibitra (EEAGRANTS/ Norway GRANTS)		960 391	140 089
Legibitra (EEAGRANTS/ Norway GRANTS)		-9 359	238 000
Donasjoner		2 445	2 614
Finansinntekter		2 860	4 788
Anskaffede midler	1	10 311 337	10 243 441
MVA-kompensasjon		517 342	0
Annen driftsinntekt	2	517 342	0
Sum anskaffede midler		10 828 679	10 243 441
Prosjektkostnader			
Kondomer og glidemiddel		100 136	75 122
Forskning og evaluering		380 326	272 382
Sjekkpunkt		2 200 179	2 368 171
Miljøtiltak		337 705	196 397
Frivillighet, skolering og stimulering		250 046	181 073
Russland		960 391	243 769
ABC for migranter		401 004	452 448
Kunnskapsformidling		716 658	138 873
Internett, hjemmesider		0	119 027
Annonsering, kampanjebudsjett		0	187 096
Fuckshop		0	99 572
Selvtest		0	670 505
Nordisk møte		0	27 814
Legibitra (EEAGRANTS/ Norway GRANTS)		30 775	158 220
Driftskostnader hivprosjekter		909 824	900 000
KSK - bedre seksuell helse		154 500	0
Arena		1 086 464	1 036 879
Youchat		1 334 570	1 485 479
Sum forbrukte midler til formålet	1	8 862 578	8 613 827
Administrasjonskostnader			
Lønns- og personalkostnad	3,4	1 681 747	1 709 174
Lokal- og driftskostnad, reiser og info	5	118 792	-10 969
Finanskostnader		4 060	21 019
Sum administrasjonskostnader		1 804 599	1 626 224
Årsresultat	6	161 502	3 390

Oslo 20. mars 2018

Kristen Vegge /s/
Leder

Rolf Martin Angeltvedt /s/
Daglig leder

Balanse Helseutvalget 2017

Stiftelsen Helseutvalget	Noter	2017	2016
Eiendeler			346 907
Forskuddsbetaling til leverandører		495 315	325 000
Fordringer		3 235 632	1 173 962
Bankinnskudd, kontanter og lignende	7	3 730 947	1 845 868
Omløpsmidler		3 730 947	1 845 868
Sum eiendeler			
Formålskapital og gjeld			
Innskutt grunnkapital		100 000	100 000
Opptjent egenkapital		1 752 255	3 390
Udisponert resultat		161 502	
Sum formålskapital	6	2 013 757	103 390
Gjeld			
Leverandørgjeld		193 783	6 948
Sum leverandørgjeld		193 783	6 948
Skyldige offentlige avgifter			
Forskuddstrekk	7	221 639	223 391
Skyldig arbeidsgiveravgift		165 259	179 112
Påløpt arbeidsgiveravgift på ferielønn		71 750	58 666
Skyldige offentlige avgifter		458 648	461 169
Annen kortsiktig gjeld			
Gjeld til ansatte og eiere		24 282	
Tilskudd fra Helsedepartementet		531 609	
Skyldig feriepenger		508 868	416 074
Annen påløpt kostnad			8 877
Annen kortsiktig gjeld			849 410
Annen kortsiktig gjeld		1 064 759	1 274 361
Sum kortsiktig gjeld		1 717 190	1 742 478
Sum egenkapital og gjeld		3 730 947	1 845 868

Oslo 20. mars 2017

Kristen Vegge /s/
Leder

Rolf Martin Angeltvedt /s/
Daglig leder

Jannicke Keller-Fløystad /s/
Styremedlem

Anders Telle Hoel /s/
Styremedlem

Pernille Sivertsen /s/
Ansattrepresentant

Eirik Pettersen /s/
Styremedlem

Bente Træen /s/
Styremedlem

Pål Grøndahl /s/
Styremedlem

Dennis Jagestad /s/
Vara

Bård Nylund /s/
Vara

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med NRS (F) God Regnskapsskikk for ideelle organisasjoner.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Fordringer

Andre fordringer er oppført til pålydende evt. etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuell vurdering av de enkelte fordringer.

Bankinnskudd, kontanter ol
Bankinnskudd, kontanter ol. Inkluderer kontanter, bankinnskudd og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

Pensjoner

Årets innskudd til pensjonsordningen kostnadsføres. De ansatte i Helseutvalget har en innskuddspensjonsordning i DNB.

Hovedregel for vurdering av inntekter og kostnader

Tilskudd inntektsføres når organisasjonene har juridisk rett til midlene. Tilskudd som det knytter seg betingelser til inntektsføres i takt med forbruk av midlene. Ikke inntektsførte tilskudd balanseføres under posten annen kortsiktig gjeld. Kostnader føres etter transaksjonsprinsippet, når de er påløpt. Kostnader til aktiviteter som oppfyller formålet er spesifisert med bakgrunn i prosjektregsnkap og fordelte administrasjonskostnader som er gjort etter et estimat på medgått tid på de forskjellige aktivitetene.

Note 2 Momskompensasjon.

Stiftelsen Helseutvalget ble stiftet 1. Januar 2017 og har derfor ikke krav på momskompensasjon for 2016. Foreningen Helseutvalget mottok denne i desember 2016 510 317 kr. Disse midlene ble overført til Stiftelsens egenkapital i 2017 og fremkommer i balansen.

Note 3 Antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte mm

Antall årsverk i regnskapsåret; 9,5
Lønn og andre ytelser til daglig leder; 790 490 kr. Ytelser til styreleder 61 925 kr .

Det er ikke ytet lån til eller stillet sikkerhet til fordel for ansatte eller medlemmer av styret.

Revisor

Det er i 2017 utbetalt 82 375 kr for revisjon. Alle priser er inkl. mva.

Note 4 Lønnskostnader spesifisert etter art

Lønn ansatte	4 208 291
Feriepenger	515 902
Styregodtgjørelse	69 925
Arbeidsgiveravgift	727 533
Obligatorisk tjeneste pensjon	345 169
Andre personal kostnader	279 648
Sum lønn før fradrag lønn prosjekt	6 146 468
Andel lønn i prosjekter	4 464 721
Adm lønn i regnskap	1 681 747

Stiftelsen er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon og foreningen har pensjonsordning som oppfyller kravene etter denne oven. Posten andre kortsiktige fordringer i balansen utgjør periodisert pensjonspremie.

Note 5 Driftskostnader spesifisert etter art

Lokalkostnader	875 216
Reise- og møtekostnader	346 186
Andre driftskostnader	2 535 536
Sum driftskostnader	3 756 938
Andel driftskostnader knyttet til prosjekt	3 638 146
Lokal- og driftskostnad, reiser og info	118 792

Note 6 Egenkapital

	Grunnkapital	Annen EK	Sum
Egenkapital 1/1	100.00	3.390	103.390
Innskutt kapital fra Foreningen Helseutvalget		1.748.865	1.748.865
Årets resultat	0	161.502	161.502
Egenkapital 31/12	100.000	1 913.757	2.013.757

Note 7 Bankinnskudd

Bankinnskudd, kontanter ol omfatter bundne skattetrekksmidler pr 31/12 2017 med kr 338.276. Dette dekker skyldig skattetrekk som utgjør kr 221.639. I tillegg er det en konto for innbetalt depositum kr 175.694.

Revisjonsberetning

Til Årsmøtet i Stiftelsen Helseutvalget
Uavhengig revisors beretning
Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon
Vi har revidert Stiftelsen Helseutvalgets årsregnskap som viser et overskudd på NOK 161.502. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av stiftelsens finansielle stilling per 31. desember 2017 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen
Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISAene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av stiftelsen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon
Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsmeldingen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen. Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet
Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner

nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til stiftelsens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet
Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet. Det henvises til <https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger> som inneholder en beskrivelse av revisors oppgaver og plikter.

Uttalelse om øvrig, lovmessige krav
Konklusjon om registrering og dokumentasjon
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon om utdeling og forvaltning
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at stiftelsen er forvaltet og utdelinger er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Oslo, 20. mars 2018
Hanne Cathrine Strømberg /s/
Statsautorisert revisor

Design	Bielke&Yang
Illustrasjon	Hedof
Foto	Kimm Saatvedt Mathias Fossum
Papir	Munken Polar Rough 130 gr
Fonten	Basis Grotesque/Colophon
Trykk	Fladby AS

Takk til alle frivillige, samarbeidspartnere og andre som støtter vårt arbeid. Takk til Helse- direktoratet, Helse- og omsorgsdepartementet og Oslo kommune for økonomisk støtte.

Helseutvalget
Gay & Lesbian Health Norway

Adresse	Skippergata 23, 0154 Oslo
E-post	post@helseutvalget.no
Telefon	+47 23 35 72 00
Nettside	helseutvalget.no

Utgitt av Stiftelsen Helseutvalget.
Oslo, april 2018.

Les mer om oss
på helseutvalget.no

